

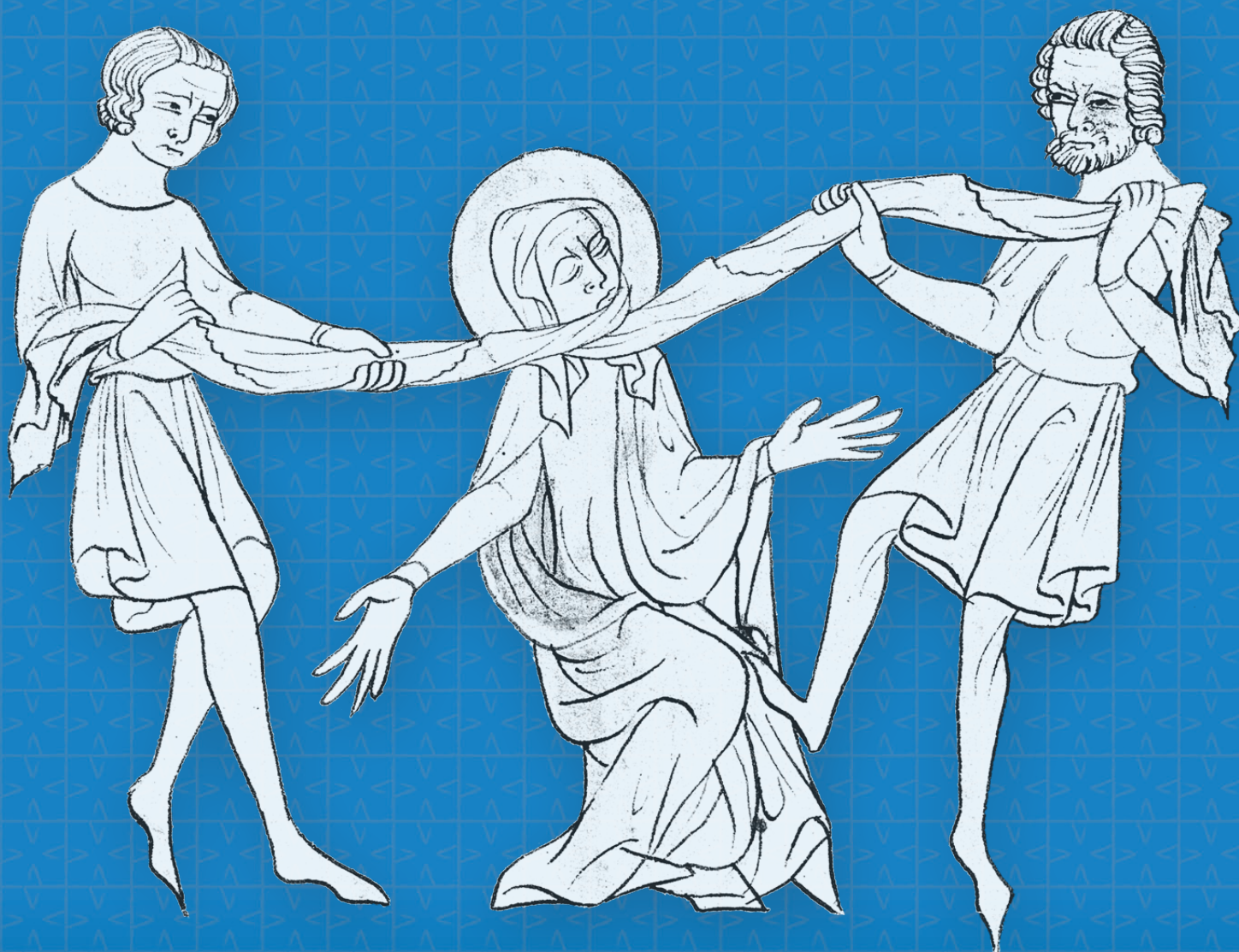
nové služby, knihy, akce a další zajímavosti online

e-zpravodaj

Národní knihovny ČR

ročník 8 | číslo 6 | 2021
listopad–prosinec

CO JE NOVÉHO

Uživatelem Národní knihovny
i vzdáleně

Z klementinských pokladů

PŘEDSTAVUJEME

Tři otázky pro... Martinu Košanovou
Fond 19. století

ZAJÍMAVOSTI A TIPY

Co čte knihovník?

Vánoční služba Ptejte se knihovny

ZVEME VÁS

Ex oriente lux

Knihy a závoj

1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily

e-zpravodaj Národní knihovny ČR

ročník 8 | číslo 6 | 2021 | listopad–prosinec
dvouměsíčník

Adresa vydavatele a redakce:

Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1,
IČ 00023221, DIČ CZ00023221
E-mail: e-zpravodaj@nkp.cz
Telefon: 221 663 279 (H. Vajnerová),
221 663 252 (S. Vondráková)

Výkonná redakce:

Hana VAJNEROVÁ, Soňa VONDRÁKOVÁ

Redakční rada:

Martina KOŠANOVÁ (předsedkyně),
Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Lenka MAIXNEROVÁ, Petra ŠŤASTNÁ

Grafické zpracování:

Tereza ELIÁŠOVÁ

Příspěvky připravili:

Lukáš BABKA, Markéta CERHOVÁ, Hana HLUŠIČKOVÁ,
Markéta HRDLIČKOVÁ, Zuzana KOPEČNÁ, Martina KOŠANOVÁ,
Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Jan LUKAVEC, Renata MODRÁKOVÁ,
Hana NEMEŠKALOVÁ, Vojtěch PALEČEK, Hana VAJNEROVÁ,
Jan VOJTÍŠEK, Soňa VONDRÁKOVÁ

Obrazová dokumentace:

Jan Jiří Balzer, Markéta Cerhová, František Fridrich,
Eva Hodíková, Národní digitální knihovna, Odbor služeb NK ČR,
Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR, Slovanská knihovna,
Jan Vilímek, Vydavatelské oddělení NK,
Výstavní oddělení NK ČR, Webarchiv NK ČR,
Wikipedie, www.novinky.cz/historie

e-zpravodaj NK ČR je dostupný na adrese:

e-zpravodaj.nkp.cz

Přihlášení k odběru e-zpravodaje:

e-zpravodaj.nkp.cz

Obrázek na titulní straně:

Velislavova Bible XXIII C 124, fol. 185r:
Zardoušení sv. Ludmily (upr.)

Co je nového — 3

Provoz knihovny do konce roku

Knihovna roku 2021

Výstava *Knih a závoj*
1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily

Uživatelé Národní knihovny ČR i vzdáleně

Online prodloužení platnosti registrace v NK ČR

Z klementinských pokladů
Přednášky Oddělení rukopisů a starých tisků
NK ČR pokračují

Knížní novinky aneb v NK ČR knihy také vydáváme:
Knihovnický kalendář na rok 2022 „Hranice v pohybu“

Představujeme — 6

Tři otázky pro ... Martinu Košanovou, novou ředitelku
Odboru komunikace Národní knihovny

Fond 19. století

Lechtivě s NKF

Jak zjistit, zda je můj web archivovatelný?

Zajímavosti a tipy — 8

Co čte knihovník? / Tomáš Kavka, Jan Lomíček,
Jan Pohunek (eds.): *Dějiny 20. století*

Vánoční služba Ptejte se knihovny

Historické události z let končících jedničkou v Kalendáři
historickém Daniela Adama z Veleslavína

Zveme vás — 11

100 let česko-norských diplomatických vztahů

Ex oriente lux
Mezi Orientem a probuzením Českého národa:
Rudolf Dvořák (1860–1920)

Sto let ruské pomocné akce (1921–2021)

Knih a závoj
1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily

Fjodor Dostojevskij 1821 – 1881 – 2021

Co je nového

Provoz knihovny do konce roku

Vážení čtenáři, v období do konce roku bude Národní knihovna uzavřena o státním svátku 17. listopadu a během vánočních a novoročních svátků, 24.–26. prosince a 31. prosince – 2. ledna 2022. Podrobný přehled provozní doby včetně uzavírek najdete [zde](#). Sledujte prosím i nadále aktuální informace na našem webu.

Redakce e-zpravodaje vám děkuje za dosavadní přízeň, přeje příjemně strávené vánoční svátky a do nového roku pevné zdraví, rodinnou pohodu i profesní rozvoj. Věříme, že v novém roce se opět budeme potkávat v areálu Klementina.

Knihovna roku 2021

Martina Košanová

Dne 14. října 2021 předal ministr kultury Lubomír Zaorálek v Zrcadlové kapli Klementina ceny Ministerstva kultury ČR „Knihovna roku 2021“. Knihovnou roku 2021 v kategorii „základní knihovna“ se stala Obecní knihovna ve Státnicích ze Středočeského kraje.

Národní knihovna ČR získala zvláštní ocenění v kategorii „významný počín v oblasti poskytování veřejných a knihovnických služeb“ za projekt Zpřístupnění digitálních knihoven v době pandemie COVID 19.

Generální ředitel NK
Tomáš Foltýn
po předání ceny

Výstava *Knih a závoj*

1100 let od úmrtí kněžny a svěťice Ludmily

Renáta Modráková

Letos uplynulo jedenáct set let od mučednické smrti nejstarší svěťice českých zemí sv. Ludmily. Kým vlastně byla? Byla to první historicky doložená pokřtěná Češka a manželka vládnoucího knížete, Přemyslovce Bořivoje. Byla to babička sv. Václava, tedy osoba formující jeho duchovní cestu. Byla to žena podílející se na procesu christianizace českých zemí. Vývoj jejího kultu odráží složité duchovní dějiny českých zemí, od úsvitu křesťanství přes utrakvistické období k baroku až po katolizaci. Stanovenou časovou hranicí je s ohledem na vystavené originály rok 1800.

Výstava s poetickým názvem *Knih a závoj* nemá ambice shrnout komplexně sv. Ludmilu. Tak učinili další kolegové v jiných výstavních a tištěných počinech. Tato výstava sleduje Ludmilu v rukopisných a tištěných originálech z fondů Národní knihovny. Doprovázet ji bude také virtuální výstava a následovat v roce 2022 kritický výstavní katalog.

Na výstavě pracoval osmičlenný tým řadu měsíců. Výstava bude probíhat ve dvou prostorách a ve dvou časových rovinách. Od 13. prosince tohoto roku až do 30. ledna roku 2022 bude zpřístupněno třicet devět originálů v Galerii Klementinum. Nejvzácnější a nejzajímavější rukopisy, inkunábule a staré tisky budou vystaveny v Zrcadlové kapli během víkendu 14. až 16. ledna.

Tematicky se výstava člení do osmi bloků. První blok (*Ludmilin život*) rekapituluje její život a osobnost. Rozvoji jejího kultu byl ponechán značný prostor ve druhé části. Kult se původně rozšiřoval lokálně v okruhu kláštera benediktinek u sv. Jiří na Pražském hradě (zejména breviář VI E 13 z konce 12. století, breviář XIII C 1a z konce 14. století, *Corpus officiorum* VI G 3a z konce 14. století). Teprve Karel IV. inicioval rozvoj její úcty po celé pražské arcidiecézi (*Velislavova bible* XXIII C 124 z poloviny 14. století). Zajímavé je sledovat vztah utrakvistů k této svěťici (české překlady Řehoře Hrubého z Jelení XVII D 38). Její kult byl následně využit v procesu rekatolizace českých zemí (zejména *Jan Tanner: Svatá cesta z Prahy do Staré Boleslavi* v české, latinské a německé verzi). Obraz svaté Ludmily jako babičky svatého Václava vedl ke zhodnocení její osoby ve svatováclavských legendách (zejména *latinský fragment tzv. Dalimila* XII E 17, *Josef Dobrovský: Kritische Versuche* aj.) Čtvrtý blok sleduje Ludmilu jako součást panteonu českých světců, tedy ve společenství ostatních českých patronů (zejména *Univerzitní teze Th. 119*).

Nejrozsáhlejší blok zahrnuje Ludmilu očima historiografů. Značný důraz byl kladen zejména na tištěný materiál. Mezi autory profilují tak známá jména jako třeba Václav Hájek z Libočan, Pontanus z Breitenberka (*Bohemia Pia*), Beckovský (*Poselkyně starých příběhů českých*) či J. F. Hammerschmidt (*Historia...*).

Další blok *Ludmila a hudba* je doslova zhudebněný. Pomyšlně listujeme notovanými rukopisy (třeba i rozměrným *Malostranským graduálem* XVII A 3) a tištěnými kancionály (zejména Šimon Lomnický z Budče) včetně tvorby Adama Michny z Otradovic. Zmíněny jsou také kramářské písně. Samostatný prostor byl věnován Ludmile v kazatelství. Poslední část nahlíží na Ludmilu jako přímluvkyni (zajímavé soukromé modlitby XII D 11, tištěný *Hortulus. Zahrádka duše*).

Výstava bude pružně reagovat na okolní dění, tj. na vývoj epidemické situace. Samostatná virtuální výstava bude plnohodnotně kopírovat v rozšířené verzi celou výstavu v elektronickém prostředí. V následujícím roce 2022 bude také vydán kritický výstavní katalog, na kterém se bude podílet prakticky stejný autorský tým a budou sledována stejná témata, jen v mnohem širším záběru. Zároveň bude pro děti připravena dětská dílnička, pracovní listy a také komiks ze života sv. Václava. Obě výstavy bude doprovázet hudební složka. Jste srdečně zváni!

Uživatelé Národní knihovny ČR i vzdáleně

Karolína Košťálová

Máte zájem o online zdroje Národní knihovny, ale zároveň z nějakého důvodu nemůžete do NK ČR přijít osobně a stát se naším čtenářem?

Od poloviny září 2021 může vaše registrace v Národní knihovně proběhnout i vzdáleně, bez osobní přítomnosti.

Jaké služby NK ČR vzdáleně registrovaným uživatelům nabízí: Po úspěšném dokončení registrace mají vzdáleně registrovaní uživatelé přístup především k online zdrojům NK ČR. Využívat mohou:

- licencované databáze
  - díla nedostupná na trhu – tj. digitalizované knihy, noviny, časopisy, které jsou v digitálních knihovnách otevřeny pouze registrovaným uživatelům knihovny
  - **Národní digitální knihovna – Díla nedostupná na trhu (přístup přes NK ČR)**
  - **Národní digitální knihovna – Díla nedostupná na trhu (přístup přes MZK)**
  - Digitální knihovna Akademie věd ČR
- Další dostupné služby jsou uvedeny na [stránkách NK ČR](#).

Jak vzdálená registrace probíhá?

Prvním krokem je **předregistrace** v NK ČR. Na e-mail zadaný při předregistraci od nás obdržíte předvyplněnou Smlouvu a údaje k platbě. Údaje ve Smlouvě je nutné zkontrolovat a doplnit. Poté si Smlouvu vytisknete a např. na [Czech POINTu](#) na ní necháte **ověřit svůj podpis**. Naskenovanou Smlouvu s ověřeným podpisem pak zašlete na hala.os@nkp.cz nebo poštou na [adresu NK ČR](#). Pokud uplatňujete nárok na slevu, je potřeba, abyste nám poslali i podklady k jejímu uznání.

Platba registračního poplatku je možná pouze online platební kartou. Konkrétní odkaz pro platbu je uvedený v úvodním e-mailu.

Dokončení registrace a aktivace služeb

Smlouvu s ověřeným podpisem je nutné NK ČR zaslat do 7 kalendářních dnů od předregistrace. Do této lhůty musí zájemce o vzdálenou registraci uhradit i registrační poplatek na 1 rok (365 dnů) ve výši 100 Kč. Pokud NK ČR ve zmíněné lhůtě obdrží od zájemce o vzdálenou registraci pouze část podkladů,

kontaktuje ho s výzvou k jejich doplnění tak, aby vzdálenou registraci bylo možné uzavřít.

Vzdálená registrace je aktivována nejpozději do 2 pracovních dnů poté, co NK ČR zaeviduje úhradu registračního poplatku a obdrží podepsanou Smlouvu (podle toho, ke které skutečnosti dojde později).

Další informace o vzdálené registraci naleznete na stránkách NK ČR:

- [základní informace](#)
- [podrobný návod pro vzdálenou registraci](#)
- [pravidla vzdálené registrace](#)

Online prodloužení platnosti registrace v NK ČR

Karolína Košťálová

Čtenáři NK ČR, kterým končí platnost jejich registrace v NK ČR, si ji nově mohou prodloužit i vzdáleně, bez osobní návštěvy Haly služeb. Úhrada poplatku za prodloužení registrace probíhá pouze online platební kartou.

Informaci, zda je možné registraci prodloužit tímto způsobem, čtenáři najdou ve svém [čtenářském kontě](#).

Registraci v NK ČR je možné prodloužit online pokud:

- platnost registrace v NK ČR skončí do 30 dnů
- registrace již není platná a od konce její platnosti uběhl méně než 1 rok

V obou případech je podmínkou, aby čtenář měl vůči NK ČR vyrovnané veškeré závazky.

The screenshot shows the user interface for a library account. At the top, there are navigation tabs: 'Konec', 'Časopis', 'Databáze', 'Děti', 'Děti', 'Restaurace', 'Odkazy', 'MVS', 'Národní'. Below this, there are buttons for 'Vyhledávání / Registrační', 'Výstavní zdroje', 'Přístupové zdroje', 'Smlouva', 'Historie', and 'Národní'. The main content area shows the user's profile 'Čtenářské konto: NOVÁK Jan' and a message: 'Platnost vaší registrace skončila 20/09/2021. Poplatek za prodloužení registrace můžete zaplatit online.' Below this is a table titled 'Aktivity v databázích NKČ, SLK a CELKEM'.

	NKČ	SLK	CELKEM
Výpůjčky	0	0	0
Poplatek za vypořádání	0	0	0
Restaurace poplatků v Kč	0	0	0
Hlášení o ztrátě	0	0	0
Hlášení o ztrátě	0	0	0
Platba registračního poplatku	0,00	0,00	0,00
další (aktuální) poplatky z prodloužení	0,00	0,00	0,00
Společná MKČ celkem	0	0	0
Aktuální celkový MKČ	0	0	0

Před úhradou poplatku za prodloužení registrace je nutné, aby si čtenáři ve svém čtenářském kontě ověřili, zda je zde uvedena jejich aktuálně platná e-mailová adresa. Pokud je potřeba e-mailovou adresu upravit nebo zcela změnit, tuto aktualizaci mohou provést sami ve svém čtenářském kontě v části Změna adresy.

Po úspěšné platbě čtenář na e-mailovou adresu uvedenou ve svém čtenářském kontě obdrží potvrzení o provedení platby registračního poplatku. Prodloužení platnosti registrace následně probíhá automaticky. Nové datum platnosti registrace v NK ČR je potvrzeno prostřednictvím e-mailu.

Online prodloužení registrace NK ČR není možné, pokud čtenář:

- uplatňuje nárok na [slevu](#) – v tomto případě může NK ČR e-mailem kontaktovat na hala.os@nkp.cz (mělo by tak být

Představujeme

Tři otázky pro... Martinu Košanovou, novou ředitelku Odboru komunikace Národní knihovny

Ředitelkou Odboru komunikace NK se Mgr. Martina Košanová, MSc., stala na základě výběrového řízení, které vyhlásila Národní knihovna ČR po odstoupení Ireny Maňákové z této funkce v červenci letošního roku. Martina Košanová vede Odbor komunikace od začátku října 2021.

Přišla jste mezi nás do Národní knihovny z knihovny krajské vědecké? Jaké zatím vidíte rozdíly?

Matematicky jsou to velmi snadné počty – rozdílem je 400 kolegů a kolegů navíc oproti Plzni a cca 5000 kroků navíc denně, které naběhám po Klementinu a přilehlých institucích. Přece jen ženský dominikánský klášter nebyl tak rozlehlý jako jezuitská kolej. Další rozdíly si zatím netroufám posuzovat, na to jsem zde příliš krátce. V každém případě děkuji za milé přijetí všem, se kterými jsem se již stihla osobně potkat.

Proč je Vaší srdeční záležitostí právě komunikace a vztahy s veřejností?

Jednoduše řečeno, baví mě dávat obsahu formu. Podstatou komunikace je spojení a spojování. Mám ráda lidi, ráda vytvářím vazby a zamýšlím se nad ideálním sdělením. Směřem dovnitř i vně instituce. Komunikace je základním předpokladem k soužití a zároveň prostředkem k utváření společnosti, i to je ideálně aplikovatelné na každodenní mikroklima v knihovně. Ale v každém případě vidím neskutečnou výzvu v komunikaci potenciálu Národní knihovny směrem k našim stávajícím i budoucím uživatelům, ke zřizovateli, k pěti tisícům knihoven, které nepřestaly vzhlížet k NK jako k instituci, která je jim vzorem, a nepochybně také směrem ke všem ostatním národním knihovnám a dalším institucím, kterým NK dokáže nabídnout plnohodnotné partnerství.

Jakou knihu máte nyní na nočním stolku?

Přiznám se, že ačkoli jsem léta vedla Klub knihomilců a načítala jsem knihy pro biblioterapii, teď na klasickou beletrii čas nezbývá. I když k tématu biblioterapie bych se velmi ráda vrátila, pokud se mi v Národní knihovně podaří najít spřízněné duše, které by v této ušlechtilé, leč náročné činnosti spatřovaly smysl a věnovaly se jí se mnou.

Odpovědí na otázku ovšem je, že nejen v ložnici, ale všude po bytě mi leží příspěvky do sborníku vydávaného k výročí 80 let od španělské občanské války, které s historikem Lukášem Kopeckým edituji, dělám korektury a průběžně popoháním všechny zúčastněné k dodání materiálů. Doufám, že s koncem roku budu moci opravdu říct, že mi leží na nočním stolku.

Fond 19. století

Vojtěch Paleček

Fond 19. století je nejmenším z konzervačních fondů Národní knihovny, čítajícím nyní okolo 70 tisíc knihovních jednotek. V rámci ČR je tento fond svým rozsahem a zaměřením ojedinělou a stále živou konzervační sbírkou shromažďující bohemika z 19. století v nejširším slova smyslu. Najdeme zde nejen bohemika územní, jazyková, autorská či tematická, ale i bohemika zahraniční.

Jelikož jsou kritéria pro zařazení dokumentu do fondu takto široká, jedná se o fond univerzální. Jazykově je ve fondu nejvíce zastoupena čeština, následovaná němčinou. Malá část ze souboru je psána latinsky. Ve fondu je zastoupeno množství oborů od filozofie přes teologii a exaktní vědy po krásnou literaturu.

Za zmínku stojí např. dvoudílná Procházková *Bible česká, vydaná roku 1804* v Praze, nebo sešitové vydání *Bible české, uspořádané I. A. Frenclm a Janem Františkem Desoldou*. Tato bible, vydaná mezi lety 1860–1864, je první českou biblí tištěnou humanistickým tiskovým písmem – latinkou. Devatenácté století ale nejsou jen překlady bible, práce teologické a školometské katechismy či beletrie, poezie a divadelní hry. Inspirovat mohou být i praktické příručky a návody, kupříkladu rozkošný spisek *O zdravotědě a pěstování vlasů : návod ku léčení nejčastějších chorob vlasových a ku racionelnímu pěstování vlasů vůbec*. Postupy zde uvedené může čtenář odvážně vyzkoušet sám na sobě, aby ještě umocnil vzhled své bujné kšticce.

Součástí fondu jsou i významná česká periodika druhé poloviny 19. století, jako např. *Národní listy* nebo *Národní politika*. Své místo zde mají i regionální deníky, což myslím ocení zejména badatelé zabývající se historií konkrétních územních oblastí. Nově se staly součástí fondu 19. století, uloženého v Centrálním depozitáři v Hostivaři, i mapy, kterých je zde v současnosti něco přes sedm set.

Jak už bylo zmíněno výše, jedná se o fond, který je stále živý a stále se rozvíjí, je průběžně doplňován a rozšiřován, zejména dary soukromými i institucionálními. Nadále probíhá i vyčleňování dokumentů z Univerzálního knihovního fondu.

V rámci fondu se snažíme uchovávat ty nejzachovalejší a jiným způsobem výjimečné exempláře Národní knihovny. Je-li exemplářů vícero, a toto týká pouze exemplářů vydaných po roce 1860, jsou některé tituly dostupné i v rámci sbírek uložených v Klementinu. Je proto žádoucí, aby badatelé využívali primárně těchto exemplářů. Také je třeba zmínit, že část dokumentů z 19. století je již zdigitalizována. Jelikož, až na ojedinělé případy, knihy a časopisy vydané mezi lety 1801–1900 už nepodléhají autorským právům, lze dokumenty studovat i v digitální podobě z pohodlí domova v *Národní digitální knihovně*.

Pokud hledáte konkrétní titul či provádíte zatím jen rešerši na širší téma, plně vám postačí využívat online katalog Národní knihovny; dokumenty uložené ve fondu jsou zpracované obvykle jak na úrovni jmenného, tak věcného popisu. Rozhodnete-li se pro výpůjčku z našeho fondu, obraťte se s požadavkem na Halu služeb. Vzhledem ke konzervačnímu charakteru sbírky není možné, aby si požadavky na výpůjčky zadával běžný uživatel sám, zadávání požadavků se děje právě prostřednictvím Haly služeb. Platí také omezení v počtu objednaných knihovních jednotek, a sice pět na jednu návštěvu. V odůvodněných případech lze tento počet navýšit, vždy ale po projednání se

správcem fondu. Vaše výpůjčky budou připraveny k **prezenčnímu studiu ve studovně v Hostivaři**, zpravidla do druhého dne od zadání objednávky.

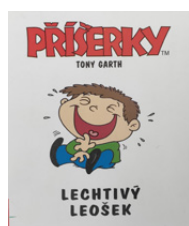
Za správce fondu mohu prohlásit, že jsme tu pro fond a fond je tu zase pro vás, badatele. Budeme rádi, když informace a moudrost, obsažené v knihách, budou sloužit jako podklad pro odborné práce z knihovědných, historických a jiných oborů, či pouze pro potěchu vašeho ducha.

Lechtivě s NKF

Markéta Cerhová

V minulých článcích jsme představili Národní konzervační fond z různých úhlů (od praktických informací, jako je například jeho doplňování, po zajímavé knihy ze světa malých i velkých publikací). V dnešním článku navážeme na téma z jarního vydání, ve kterém jsme se zabývali manželstvím a radami spojenými s touto právní a společenskou institucí v průběhu minulého století. Tentokrát se budeme zabývat trochu choulostivější oblastí, při které se na tváři nejspíš objeví jemný úsměv. Představíme si lechtivou literaturu. Téma bylo zvolené pro svoji odpočinkovou povahu, aby se čtenář trochu pobavil nad některými díly, která jsou ve fondu uložena.

Jak asi každý ví, tak slovo lechtivost má dva významy. První ukazuje na citlivost k lechtání, druhý je pikantnější, odkazuje na sexualitu.

Jediným zástupcem knih, které mají v názvu slovo lechtivý v prvním významu, je útlý sešitek s názvem *Lechtivý Leošek*. Knížka z roku 2000 se ukrývá pod signaturou I 387312, vypráví o chlapci jménem Leošek, který byl nečekaně velice lechtivý. Tato dětská knížka patří do edice Příšerky a sepsal jí Tony Garth.

Pohádek se dotýká i další kniha, i když tentokrát se jedná o pohádky pro starší děti nebo spíše pro dospělé. Knihu *Lechtivé pohádky*, která je označená signaturou I 487708, sepsala v roce 2009 Marie Čechová. Autorka nám hned v úvodu vezme iluzi, že na probuzení princezny stačí políbení. Píše o tom, jak v životě i v pohádkách hrála velkou roli láska, tělesná přitažlivost a trocha nevázanosti.

Lechtivé nemusejí být jen příběhy, ale třeba i vaření. O tom nás přesvědčí kuchařka se signaturou I 461482 *Lechtivé vaření: láska začíná v kuchyni* od Marie Froydové z roku 2007. Na publikaci spolupracovali i známí televizní kuchaři Kluci v akci. V knize samozřejmě hrají prim recepty, ale obsahuje i mnoho textů spojující jídlo, víno, lásku a milostnou atmosféru. Na první pohled čtenáře upoutají doplňující výroky, například: „Lednička je jediná milénka, která si může dovolit zůstat chladná...“ Snad neprozradím o knize příliš, ale pro zajímavost uvedu, že ořechové suflé s medovou omáčkou je označené jako sexy moučník pro ženy i pro muže.

Ještě více zábavy si užijeme s periodikem označeným signaturou P III 6258 *Lechtivé osmisměrky a jiná luštění: zábavný luštitelský časopis pro volné chvíle*. Tyto křížovky jsou doplněné

textovými i obrázkovými vtipy na milostné téma. Osmisměrky vycházely na přelomu tisíciletí v nakladatelství Telpress v Ostravě.

V humorném duchu je veden i povídkový sešitek z roku 2003 *Tož takové vyprávění, aneb, Lechtivé pověsti Valašského království*, jenž je označený signaturou I 424664. Jaroslav Holík a Igor Zajíček v něm textem i malůvkami čtenářům přibližují život v recesistickém Valašském království.

Lechtivost a erotika jdou ruku v ruce i v poslední knize z roku 2014 se signaturou II 186233, jež nese název *Lechtivé příběhy: ranní erotické čtení při předčasném probuzení*. Povídky Vojtěcha Škalouda se odehrávají v deseti profesních a zájmových oblastech (např. lékařství, umění, kriminalistika).

A jako poslední si představíme zvukovou kazetu se signaturou 59 K 001853/A. I v tomto případě je lechtivost součástí názvu: *Lechtivé vtipy, vyprávění a písničky*. Kazeta je z roku 1995 a slovem i zpěvem ji doprovází Josef Bek, jedná se o jeho vlastní vzpomínky.

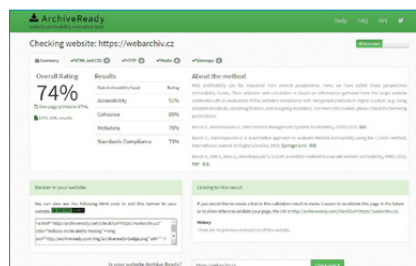
Z představených exemplářů Národního konzervačního fondu je patrné, že lechtivost je u autorů populární. Otázkou je, zda je tomu tak i u čtenářů.

Jak zjistit, zda je můj web archivovatelný?

Markéta Hrdličková

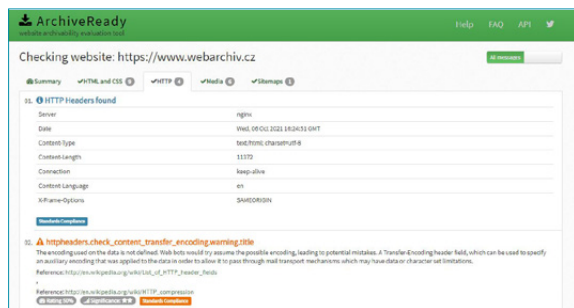
WWW (World Wide Web) je medium, kde stále větší počet autorů používá při publikování designové prvky. Na internetu lze totiž publikovat téměř cokoli – texty, fotografie, video, software, anebo vše, co lze převést do digitální podoby. Řečí programovacích jazyků pak hovoříme o relativně jednoduchých HTML webových stránkách i o složitějších webech, které používají Javascript, Flash a další. A je to právě tato oblast s pestrým výskytem nejrůznějších aplikací na stránkách, která činí zdroje těžko archivovatelné.

Aby byla práce digitálních archivů, konkrétně pak archivace webových stránek efektivnější, je potřeba sledovat nastavení stránek. K předběžné analýze mohou autoři webů a kurátoři digitálních archivů využít aplikaci *ArchiveReady*. Jedná se o volně dostupný online nástroj pro hodnocení archivovatelnosti webových stránek. Na základě definovaných kritérií, která mohou ovlivnit úspěch archivace, a kterými jsou „*přístupnost, soudržnost, metadata a shoda se standardy*“, dokáže aplikace ověřit, zda jsou webové stránky archivovatelné.

Aplikace *ArchiveReady* – website archivy evaluation tool

Každý aspekt je pak klasifikován jednotlivě a posuzuje se úspěšnost archivace. Aplikace odhalí problematické oblasti stránek, např. které URL adresy nejsou platné, a proto je nelze archivovat, zda byl na stránkách nalezen JavaScript, používá se Flash, zda archivaci brání soubor robots.txt apod.

Aplikace ArchiveReady – website archiving evaluation tool

Webové archivy usilují o to, aby byla jejich práce efektivní a aby pro sklizeň byla zvolena správná metoda. Každý z nich používá vlastní nastavení nástrojů pro sběr dat. ArchiveReady může být užitečným pomocníkem tvůrcům webů, kteří si mohou udělat představu, jak dobře je jejich web archivovatelný a co mohou udělat pro to, aby mohl být uchovaný třeba ve [Webarchivu](#).

Zajímavosti a tipy

Co čte knihovník?

Tomáš Kavka, Jan Lomíček, Jan Pohunek (eds.):

Dějiny 20. století

Jan Lukavec

Dějiny se dají vyprávět různě. Na základě nejdůležitějších bitev a politických událostí, prostřednictvím příběhů obyčejných lidí – anebo za pomoci hmotných věcí, které se nám po nich zachovaly. Poslední jmenovanou cestou se vydává i kniha *Dějiny 20. století* (Národní muzeum, Praha, 2021, 112 s.), která je primárně katalogem stejnojmenné výstavy v Národním muzeu, ale vnímat ji můžeme i jako specifický průhled do daného období, v němž jsou jednotlivá témata symbolicky zastoupena konkrétními předměty.

Některé jsou zcela fyzicky spojeny se svými bývalými majiteli – taková jsou například vyznamenání Františka Ferdinanda d'Este, která měl připnuta v okamžiku atentátu v Sarajevu, takže jsou na nich dodnes patrné stopy jeho krve. Jiné odrážejí smutný osud těch, kteří je dříve používali nebo jimž sloužily (zbytek ohořelého břevna z lidické školy), další metaforicky vyjadřují ideové směřování a hlavně image svého nositele (sportovní oblek prezidenta T. G. Masaryka).

Častěji se ale dané předměty nevztahují ke konkrétnímu majiteli a spíše obecně vypovídají o nějaké politické a společenské změně: o manifestované podpoře prvnímu komunistickému prezidentovi měly svědčit dary, které mu posílali jednotliví občané (v Lobkovickém paláci dokonce v 50. letech existova-

la stálá expozice vystavující dary pro Klementa Gottwalda); o poválečné orientaci zdejší ekonomiky vypovídá i to, že se v 50. letech produkovaly upomínkové předměty jako havířská sbíječka či důlní vozík; o sexuální revoluci v knize promlouvá kapitola o Antigestu B, prvním antikoncepčním přípravku dostupném v Československu.

Svět 80. let zastupují například legendární „céčka“, o kterých se v knize uvádí, že se díky nim ustavila svébytná alternativní ekonomika, ve které měly jejich různé typy odlišnou hodnotu a dokonce se používaly jako platidla.

Atmosféru následující po listopadové revoluci s veleúspěšnou soukromou televizí Nova reprezentuje například Pes Novák od Adolfa Borna – plyšák s logem televize Nova na hrudi, který odkazoval k modelové komunitě diváků zahrnujících většinu Čechů – typickou rodinu Nováků s plyšovým psem.

Stranou pozornosti autorů nezůstaly společenské hry, jejichž konkrétní podoba se aktualizuje v závislosti na aktuální situaci: na počátku knihy tedy najdeme originální šachy, které jistý legionář vyřezal na Sibiři během anabáze našich legionářů, v jeho verzi proti sobě stálo vojsko turecké a ruské; na konci knihy se zase čtenář může setkat s dětskou hrou *Vzhůru do Stínadel* z 90. let, která vycházela z konceptu slavné hry Monopoly, ale přenesla jej do časoprostoru děl **Jaroslava Foglára**. (Dodejme, že obsáhleji a podrobněji líčí odraz dějin a dobové propagandy i proměnu mentality v deskových hrách Evropy a Ameriky publikace *Historie deskových her: pohled do světa domácí zábavy od pozdního 18. a do počátků 19. století*, CPress, 2020.)

Okrajově kniha zachycuje i transformaci jiných hraček, například dívčích panenek – ty prý v 19. století představovaly dospělou ženu, v nemluvně se proměnily až na počátku 20. století. Opět ale připomeňme, že existují i specializovanější publikace jako *Umění hraček dvou tisíciletí: obrázkový průvodce zlatým věkem historických hraček* (Muzeum hraček, Praha, 2013), které danou problematiku líčí poněkud diferencovaněji.

Texty recenzované knihy pocházející od širokého mezioborového kolektivu odborníků, vesměs zaměstnanců Národního muzea, jsou přehledové a stručné. Nemají ambici být sofistickovanými eseji jako některé kapitoly v mnohem obsáhlejší publikaci *Příběhy věcí*. A už vůbec nebylo jejich cílem podat komplexní a mnohvrstevnaté dějiny země, jak se o to v případě našich západních sousedů pokouší v knize *Německo. Vzpomínky jednoho národa* britský kunsthistorik a bývalý ředitel Britského muzea **Neil MacGregor**.

Dějiny 20. století jsou ale i tak užitečné: mohou posloužit jako vítaný průvodce zmíněnou expozicí, která je dosti hutná. Kniha může upozornit na to, že leckteré „harampádí“, známé z domácností našich babiček, může být odborníky klasifikováno a interpretováno jako pozoruhodné artefakty, které mohou leccos prozrazovat o době, kdy byly udělány a používány.

Vánoční služba Ptejte se knihovny

Hana Nemeškalová

Prostřednictvím některých předchozích čísel e-zpravodaje uzavírajících konec roku jste mohli nahlédnout do archivu služby *Ptejte se knihovny* a seznámit se s některými dotazy s vánoční nebo adventní tematikou. I letos jsme zapátrali v našem bohatém archivu a vybrali jsme zajímavý dotaz, který se věnuje zapomenutým vánočním postavám.

V době adventu se objevovaly tajemné postavy, které mají svůj původ ještě v předkřesťanském období, a řada z nich je již zapomenuta. Obecně tyto postavy obcházel od sv. Martina do Třech králů, tedy víceméně v období od konce shonu a starostí o úrodu do dne, který byl považován za konec vánočních svátků a začátku čekání na jaro. Každá z těchto postav se objevovala v určitý den, tedy spíše v předvečer svátku příslušného světce, a navštěvovala jednotlivá stavení při tradičních obchůzkách.

Barbora byla první z řady adventních postav, barborky chodily v předvečer 4. prosince. Měly za úkol připravit děti na Mikuláše a drobnými dárky navodit atmosféru poklidu na začátku adventu, aby se děti naladily na notu krásných Vánoc. Barbory nadělovaly drobné dárečky, většinou bonbóny. Barbory vždy vystupovaly jako postavy kladné, ne s účelem děti zastrašit.

Mikulášci nedělal doprovod jen anděl a čert, ale celá družina postav. Masky se podobaly masopustním, měly stanovené role i kostýmy. V průvodu nemohl chybět kominík, ras, žid, Turek, vojáci, bába, bohatý pán s paní či smrt. Mezi postavy zobrazující povolání patřili třeba dráteníci, myslivci, hodináři, řezníci a další. Jejich příchod ohlašovali hospodářům lauffři čili běžci.

Neodmyslitelná byla klibna – maska koně, ale i další zvířecí a strašidelné postavy. Mikuláška, někdy také matička, představující matku sv. Mikuláše, chodila buď s družinou, nebo 8. prosince samostatně.

Hned druhý den po Mikulášci proháněl děti kolem kostela Ambrož, postava známá ze středních Čech, který jim nabízel bonbóny tím způsobem, že jim je házel na zem. A jak se děti shýbaly, tak je Ambrož vyplácel koštětem.

Následoval svátek sv. Lucie, který se pojí s obchůzkami lucek. Lucky chodily v různém počtu - ve dvou, ve čtyřech, v šesti. V jižních Čechách byly známé průvody, které mívaly pět bílých lucek a jednu černou. Lucky už měly za úkol trochu postrašit nejen děti, ale i dospělé. Doba předvánoční byla také dobou úklidu, proto kontrolovaly čistotu domácností. Na den sv. Lucie bylo zakázáno předení na kolovratech, a tak lucky dohlížely i na to, zda někdo nepřeđe.

Zřejmě nejohroženější postavou adventu však byla peruchta, jinde také nazývaná perchta nebo šperchta. Obvykle se jí strašily děti, aby na Štědrý den dodržely půst. Věřilo se, že kdo se nepostí nebo se předčasně nají, tomu perchta rozpáře břicho.

Dalšími postavami štedrodenních zvyků byly „Štědré báby“ (Klovcové báby, Štuchavé báby, Vrtibáby atd.). Postava Štědré báby byla zahalená do bílého prostěradla a na obličej měla škrabošku s dlouhým čapím nosem. Obcházela stavení o Štědrém a o silvestrovském večeru a také v podvečer Tří králů. Tajně pokládala dárky za dveře. Jinde zase škádlila, napomínala a trestala metlou děti a přijímala dary.

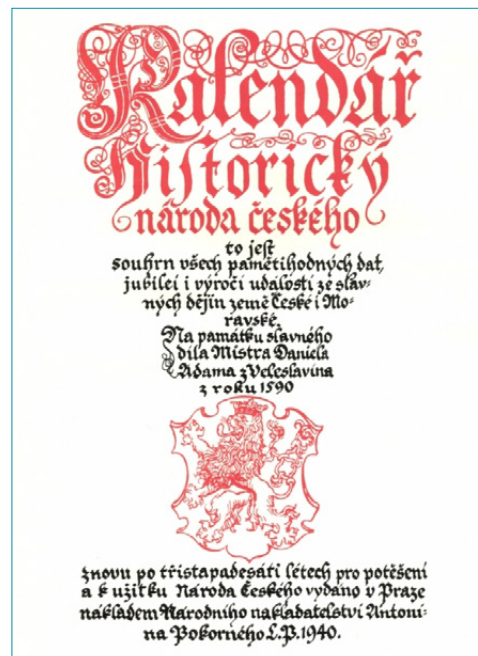
Podrobnější informace naleznete přímo v dotazech:

<https://1url.cz/9Kjijy> a <https://1url.cz/rKjij7>

Historické události z let končících jedničkou v Kalendáři historickém Daniela Adama z Veleslavína ve vydání z roku 1940

Výběr událostí zaznamenaných k měsícům listopad a prosinec

Hana Vajnerová

Titulní list Historického kalendáře

1. listopadu

L. P. 1781 ve Vídni datován jest patent Josefa II., kterým zrušeno jest nevolnictví, jinak človecenství aneb tělesná poddanost.

4. listopadu

L. P. 1841 otevřen byl slavnostně druhý most vltavský v Praze, nazvaný mostem Františkovým, lidově však zvaný most řetězový. Spočívá na čtyřech kamenných pilířích a vedl přes ostrov Střelecký. Purkrabí Chotek toho dne, právě o svých narozeninách, první jel přes nový most, nadšeně zdraven obecně.

7. listopadu

L. P. 1811 se narodil v Miletíně velký český básník **Karel Jaromír Erben**. Studoval v Praze filosofii a práva, působil ve službách zemských, až se r. 1851 stal archivářem města Prahy, 1864 ředitelem pomocných úřadů pražských, při nichž vytrval až do své smrti 21. listopadu 1870. Studium archivní a historické i blízký styk s lidem přivedl Erben k vydávání prstonárodní poesie, zejména pohádek a písní lidových.

13. listopadu

L. P. 1741 narodil se v Hradci Králové český matematik a buditel **Stanislav Vydra**. Vstoupil k jezuitům, studoval filosofii a exaktní vědy a r. 1774 zaujal na Karlově universitě pražské stoličnou katedru matematiky. Z množství jeho spisů odborných, německy i latinsky psaných, vyniká „*Historia matheseos in Bohemia et Moravia cultae*“ (1778), první české dějiny počtářství. Neméně významné jsou Vydrovy práce katečeské, latinské jeho epigramy a činnost učitelská, výborně zachycená v Jiráskově románu *F. L. Věk*, kde Vydra, vzpomínající památku smrti Žižkovy, nazván „*cordatus Bohemus*“, Čech upřímný.

15. listopadu

L. P. 1781 prošlo nejvyšší nařízení, že těm poddaným, jež skrze náboženství z země odešli a nyní opět při trpění protestantů do země se vrací, nemá se žádná překážka činiti, nýbrž takoví přistěhovanci mají se přijmouti. A dále mohou se nekatolíci

ke kupování domů, statků, k městskému a mistrovskému právu podle dispensací připouštěti a nemají se k žádnému jinému způsobu přísahy, než který se srovnává s jejich náboženstvím, přidržeti.

22. listopadu

L. P. 1551 datuje se list **Ignáce z Loyoly císaři Ferdinandovi I.**, týkající se potřeby založení koleje jezuitské v Praze a budoucí misie Ignácových bratří v království českém.

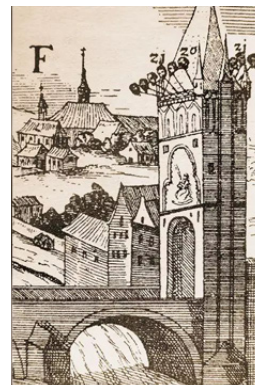
24. listopadu

L. P. 1571 umřel v Ivančicích na Moravě (správně v Moravském Krumlově) **Jan Blahoslav**. Narodil se v Přerově na Moravě 20. února 1523, byl vyslán na studia do Německa i do Švýcar, odkud se vrátil 1555 a pomáhal br. Černému či Nigranovi ve správě obce boleslavské i ve spisování historie bratrské. Léta 1557 zvolen biskupem a přenesl sídlo své do Ivančic, kde r. 1562 zřízena tiskárna bratrská. Blahoslav, autor slavné „*Filipiky proti Misomúsům*“, napsal naučné texty pro kazatele, sestavil kancionál Šamotulský, a z řeckého textu přeložil *Nový zákon* (poprvé 1561), který se pak stal základem biblí Kralické. Je autorem na svoji dobu dokonalé gramatiky české. Jan Blahoslav je klasikem bratrské kultury věku XVI., jehož díla měla vliv ještě v době obrozenské.

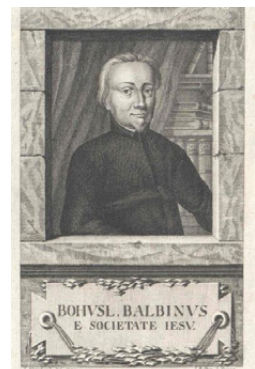
30. listopadu

L. P. 1501 ve čtvrtek v noci při sv. Ondřeji, **věže rounní (vodárna) na Novém Městě pražském**, kterou po trubách vodu do města vedli, nedbáním a neopatrností rounníka shořela.

L. P. 1631 hlavy pánů českých, dne 21. června 1621 na ryhku staroměstském popravených, sňaty toho dne s věží mostských, slavnostně do chrámu týnského přeneseny a potom v tajnosti pochovány, patrně do kostela Sv. Salvátora. Pohřeb 12 hlav, Budovcovy, Kaplířovy, Dvořeckého, Bedřicha z Bílé, Otty z Losu, Michalovicovy, Kochanovy, Štefkovy, Kobrovy, Jesseniovy, Hauenšildovy a Šlikovy, působil dobře i na Pražany strany pod jednou, kteří si vážili úcty, již navrátilí se se Sasy emigranti prokázali těmto českým mučedníkům.

3. prosince

L. P. 1621 se narodil kněz a spisovatel **Bohuslav Balbín z Vorličné**, neohrožený obhájce jazyka českého. Potomek staré rodiny vladycké vstoupil do řádu jezuitského a vyučoval na řádových školách. Základním dílem Balbínovým je „*Epitome historica rerum Bohemicarum*“, symbolicky jednotná kniha českých dějin. Rozsáhlejší jsou „*Miscellanea historica regni Bohemiae*“, směs rozprav z českých dějin, historie rodové, kulturní aj., z nichž poslední kniha pod názvem „*Bohemia docta*“ vyšla až r. 1777. Dlouho čekala na vydá-

ní i slavná Balbínova „Dissertatio apo-
logetica pro lingua Slavonica praecipue
Bohemica“, již mohl vydati teprve Pelcl
r. 1775 a která se stala základem všech
obran jazyka českého ve starší době pro-
buzenské. Balbín měl za života velké po-
tíže s censurou vlastního řádu jezuitského.
Zemřel 28. listopadu 1688 v Praze v koleji
sv. Klimenta. Balbín je nesporně největší
postavou českého baroka, duchovním
bojovníkem češství, průkopníkem idey
stavovácké a slavným klerikem na-
šeho národa.

5. prosince

L. P. 1791 zemřel ve Vídni slavný hudební skladatel německý **Wolfgang Amadeus Mozart**.

6. prosince

L. P. 1781 dvorským patentem nařizeno bylo, aby faráři na dovolení **propuštěného vojáka neoddávali**, dokudž by nevěsta písebním svědectvím neproukázala, že ani regimentu, ani vojenské kase nechce obtížna býti.

17. prosince

L. P. 1751 zemřel v Praze na Malé Straně největší architekt pražského baroka **Kilián Ignác Dientzenhofer**.

28. prosince

L. P. 1571 narodil se v Magstadt ve Würtembersku veliký astronom německý **Jan Kepler**.

Zveme vás

VÝSTAVY V PŘÍZEMÍ (vchod A)

9.00–19.00 hodin
v provozní době Národní knihovny ČR
vstupné 10 Kč (pro registrované
čtenáře NK zdarma)

100 let česko-norských diplomatických vztahů

do 11. 11. 2021

1921–2021

Mili přátelé v České republice,
právě před sto lety předal v královském paláci v Kristiánii první československý vyslanec v Norsku své pověřovací listiny králi Haakonovi VII. Tím začal mezi našimi zeměmi blízký vztah, který pokračuje i po vzniku České republiky a Slovenské republiky. U příležitosti tohoto výročí posílám všem Čechům i Slovákům své nejvřelejší blahopřání. Jsem pevně přesvědčen, že mladé generace budou dál posilovat dobré vztahy mezi našimi zeměmi.

J. Wald R.

UNIVERSITNÍ KNIHOVNA
Norské fondy

Panelová výstava dokumentuje století vzájemných diplomatických vztahů. Věděli jste, že norská firma Bergans už v roce 1923 dodávala československé armádě batohy? Že ve známém pražském domě U Rotta sídlil kdysi generální konzulát Norska? Nebo že více než tisíc československých dětí strávilo za *studené války* léto na táborech u Oslofjordu? Toto a mnoho dalších překvapivých informací se můžete dozvědět právě na výstavě 100 let česko-norských diplomatických vztahů. Výstavu tvoří jedenáct panelů, které prezentují největší úspěchy, ale i některé složité momenty stoletého bilaterálního vztahu dvou zemí, které jsou v dnešní Evropě blízkými partnery.

Ex oriente lux

Mezi Orientem a probuzením Českého národa: Rudolf Dvořák (1860–1920)

10. 11. 2021 – 8. 1. 2022

Orientální ústav AV ČR ve spolupráci s Národní knihovnou ČR připravil výstavu k výročí Rudolfa Dvořáka, prvního profesora orientalistiky na české Karlo-Ferdinandově univerzitě, arabisty, íránisty, turkologa a sinologa. Mezi Dvořákovými žáky byli budoucí univerzitní profesori Rudolf Růžička a Felix Tauer, ale také Jaromír Borecký, ředitel univerzitní knihovny v Klementinu. Dvořák se zasloužil i o rozvoj egyptologie a klínopisných studií, podílel se na organizaci vědeckého života na univerzitě a v České akademii věd a umění. Byl autorem odborných i populárních překladů orientální poezie a filozofie. Jako přesvědčený vlastenec se celý život podílel na osvětové práci, přednášel širší veřejnosti a psal populární knihy a články. Aktivně se zapojil do projektu Ottova slovníku naučného jako autor, odborný redaktor a po nějaký čas i hlavní redaktor. Přátelil se s významnými postavami českého vědeckého a kulturního života své doby, mezi jinými s Vojtou Náprstkem, Jaroslavem Vrchlickým nebo T. G. Masarykem.

Výstava představuje osobnost a dílo Rudolfa Dvořáka v dobových souvislostech prostřednictvím archivních dokumentů, dobové literatury a předmětů z jeho umělecké sbírky, dnes uložené v Náprstkově muzeu. Archivní materiály jsou rovněž zajímavým svědectvím o české vědě a kultuře na přelomu 19. a 20. století.

Sto let ruské pomocné akce (1921–2021)

19. 11. 2021 – 22. 1. 2022

Výstava, kterou připravila Slovanská knihovna spolu se spolkem Ruská tradice, je jednou z akcí, kterými si letos česká veřejnost připomíná stoleté jubileum od vyhlášení Ruské pomocné akce – unikátního finančního a organizačního podpůrného programu československé vlády, určeného mnohonárodnostní vlně exulantů z rozpadlého Ruského impéria, prchajících před bolševickou mocí. Základ výstavy tvoří historické obrazové materiály zasazující téma do dobových souvislostí. Aktuálnost problematiky a zájem českých a slovenských badatelů o její studium pak dokládá výběr z bohaté odborné knižní tvorby vydané v době svobodného bádání po roce 1989.

Konání výstavy v Klementinu, v němž sídlí i Slovanská knihovna, je příznačné, neboť Slovanská knihovna je jedinou z institucí vzniklých v rámci Ruské pomocné akce, která existuje do dnešních dnů.

GALERIE KLEMENTINUM

1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily

13. 12. 2021 – 30. 1. 2022
úterý–neděle / 10.00–18.00 hodin

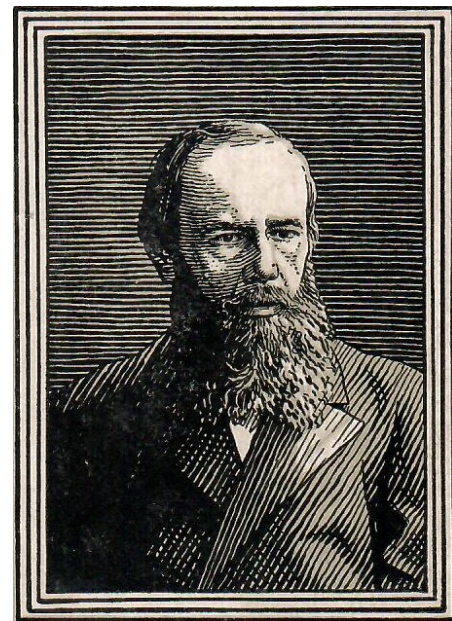
Tematika svaté Ludmily se v různé míře objevuje napříč fondy Národní knihovny. V rámci výstavy jsou představeny rukopisné i tištěné památky spojené s touto osobností – od nejstarších rukopisů obsahujících pouhé zmínky, přes bohatě iluminované kodexy, první tištěnou produkci až po raně novověké české tisky (do roku 1800). V průběhu roku 2022 doplní výstavu rozsáhlá monografie a virtuální výstava. Hlavními partnery projektu jsou Evangelická teologická fakulta UK, Filozofická fakulta UK, Historický ústav Akademie věd ČR, Spolek svaté Ludmily a Ústav dějin umění Akademie věd ČR.

SLOVANSKÁ KNIHOVNA ZVE

Fjodor Dostojevskij 1821 – 1881 – 2021

čtvrtek 11. 11. 2021 od 12.00 hodin
v Zasedacím sále Národní knihovny ČR
(1. patro Klementina)

V roce 2021 si připomínáme 200. výročí narození významného klasika světové literatury – Fjodora Michajloviče Dostojevského. Praha se pořádáním odborného semináře připojuje k dalším kulturním metropolím, která si toto výročí připomínají. Ačkoliv program semináře přináší příspěvky převážně odborného literárněvědného a literárněhistorického zaměření, může zaujmout i laickou veřejnost s širším kulturním zaměřením. Pořádají Společnost Dostojevského v Praze a Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna.

1100 let od úmrtí
kněžny a světice
Ludmily

ZRCADLOVÁ KAPLE

14.–16. 1. 2022 / 10.00–18.00

Doprovodný projekt k výstavě
Kniha a závoj konané v Galerii
Klementinum.

Pouze na tři dny budou v Zrcadlové kapli Klementina vystaveny **nejvzácnější památky z fondů NK ČR**, které reflektují osobnost kněžny Ludmily: například Velislavova bible nebo latinský Fragment tzv. Dalimila.